

Sygn. akt VIII Gz 189/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Artur Fornal

Sędziowie: Elżbieta Kala

Wojciech Wołoszyk

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2019 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Syndyka masy upadłości (...) z siedzibą w P. – w upadłości**

przeciwko **Gminie O.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy zawarte w wyroku z dnia 19 kwietnia 2019 r., sygn. akt VIII GC 680/18

p o s t a n a w i a:

1. zmienić postanowienie zawarte w punkcie II. (drugim) zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11 339 (jedenaście tysięcy trzysta trzydzieści dziewięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 261 (dwieście sześćdziesiąt jeden) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Elżbieta Kala Artur Fornal Wojciech Wołoszyk

Sygn. akt VIII Gz 189/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2019 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy uwzględniając w całości żądanie pozwu zasądził od pozwanej Gminy O. na rzecz powoda (...) kwotę 42.435 zł z odsetkami, a ponadto – w punkcie II. wyroku – orzekł o kosztach procesu zasądzając od pozwanego na rzecz powoda z tego tytułu kwotę 7.739 zł.

Uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach Sąd pierwszej instancji wskazał, że oparł je na treści art. 98 § 1 i 99 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl tego przepisu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, które po stronie powodowej wyniosły kwotę 7.739 zł. W kwocie tej mieściły się kwoty: 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika a także opłata od pozwu w wysokości 2.122 zł oraz uiszczona przez powoda zaliczka na poczet opinii biegłego w kwocie 2.000 zł.

Zażalenie na powyższe postanowienie o kosztach złożył powód. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił naruszenie art. 109 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych - poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji nieuwzględnienie wniosku powoda o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej mimo, iż spełnione zostały wszystkie przesłanki określone w ww. przepisach postępowania.

Powód wniósł o zmianę przedmiotowego postanowienia poprzez zasądzenie od pozwanego kwoty 11.339 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwoty 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że w ocenie skarżącego zasadnym było zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania w zwiększonej wysokości – wnioskowanej przez powoda na rozprawie w dniu 4 marca 2019 r. O znacznym stopniu skomplikowania przedmiotowej sprawy świadczy to, iż mimo przedstawienia szeregu dokumentów jak i obszernej dokumentacji fotograficznej, niezbędne było sięgnięcie przez Sąd do wiadomości specjalnych i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego w zakresie budownictwa, a następnie jego przesłuchanie na rozprawie, jak i przesłuchanie aż ośmiu świadków. Ponadto skarżący wskazał, że w toku całego postępowania złożył szereg pism procesowych i wniosków dowodowych. Podkreślił także, że przeprowadzone na skutek jego inicjatywy dowody zostały w całości ocenione przez Sąd pierwszej instancji jako wiarygodne i wykorzystane do ustalenia faktycznego w przedmiotowej sprawie, co znajduje odzwierciedlenie w treści uzasadnienia wyroku. Powód podniósł również, iż był obecny na każdej z sześciu rozpraw jakie odbyły się w toku postępowania pierwszoinstancyjnego.

Postanowieniem z dnia 16 września 2019 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy (Sąd drugiej instancji) wezwał do udziału po stronie powodowej – w związku z upadłością ww. spółki – Syndyka masy upadłości (...), który – w piśmie z dnia 7 października 2019 r. podtrzymał dotychczasowe stanowisko prezentowane w zażaleniu.

Pozwany nie zajął stanowiska co do zażalenia wniesionego przez stronę powodową.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 109 § 2 k.p.c., orzekając o wysokości przyznanych stronie kosztów procesu, sąd bierze pod uwagę celowość poniesionych kosztów oraz niezbędność ich poniesienia z uwagi na charakter sprawy. Przy ustalaniu wysokości kosztów poniesionych przez stronę reprezentowaną przez pełnomocnika będącego m.in. - jak w niniejszej sprawie - radcą prawnym, sąd bierze pod uwagę w szczególności niezbędny nakład pracy pełnomocnika oraz czynności podjęte przez niego w sprawie, a także charakter sprawy i wkład pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Przepis art. 109 § 2 k.p.c., korespondując z unormowaniem zawartym w art. 98 § 1 k.p.c. (gdzie mowa o „kosztach niezbędnych do celowego dochodzenia praw”), wskazuje więc wyraźnie, że istotnym kryterium oceny celowości i niezbędności kosztów jest charakter sprawy. Cechami, które opisują charakter sprawy, są przykładowo: przedmiot i wartość sporu, prostota lub złożoność stanu faktycznego, wieloaspektowość występującego w sprawie zagadnienia prawnego, trudności dowodowe lub ich brak, liczba osób występujących jako strony, precedensowa natura rozstrzygnięcia itp. Można wywieść wniosek, że między charakterem sprawy a wysokością kosztów przyznawanych stronie ustawodawca ustanawia stosunek prostej proporcjonalności – im bardziej skomplikowany charakter sprawy, tym mocniejsze uzasadnienie dla poniesienia i zasądzenia wyższych kosztów procesu (por. J. Gudowski [w]: T. Ereciński [red.], Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V, Opublikowano: WK 2016, teza 12).

Strona reprezentowana przez fachowego pełnomocnika powinna najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia powinna złożyć sądowi spis kosztów albo zgłosić wniosek o przyznanie kosztów według norm przepisanych (art. 109 § 1 k.p.c.). W niniejszej sprawie powód już w pozwie wniósł o

zasądzenie od pozwanego kosztów procesu „według norm prawem przepisanych” (zob. k. 3 akt), a na rozprawie w dniu 4 marca 2019 r. uzasadniając ten wniosek skomplikowanym charakterem samej sprawy oraz zwiększonym nakładem pracy – w związku z udziałem w czynnościach biegłego oraz przy przesłuchaniu świadków na kilku terminach rozpraw (zob. k. 779 i 780; czas nagrania – 00:36:00-00:36:40).

Niezależnie od spornego w orzecznictwie zagadnienia czy spis kosztów może być „złożony” ustnie do protokołu, tj. czy zgłoszenie żądania zwrotu kosztów zastępstwa w oznaczonej kwocie (stawce) odpowiada pojęciu „złożenia spisu kosztów” (za czym opowiadał się Sąd Najwyższy w orzeczeniach z dnia 19 lutego 1957 r., 2 CZ 18/57, OSPiKA 1958, Nr 1, poz. 27 i z dnia 4 lutego 1960 r., 4 CZ 171/59, OSPiKA 1961, Nr 2, poz. 37), czy też spis kosztów stanowić powinien oddzielne pismo, obejmujące wyliczenie poszczególnych pozycji, które wchodzi w skład ogólnej sumy kosztów (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2002 r., LEX nr 77338 i z dnia 25 października 2012 r., IV CZ 77/12, LEX nr 1288753) podzielić należy pogląd zgodny z którym zasądzenie wyższego niż w stawce minimalnej wynagrodzenia pełnomocnika wiąże się z oceną sądu stopnia jego zaangażowania w wyjaśnienie sprawy. Nie jest to nawet uzależnione od wyraźnego wniosku pełnomocnika, podobnie jak i żądanie zasądzenia wynagrodzenia „według norm przepisanych” nie upoważnia do wnioskowania o rezygnacji z wynagrodzenia podwyższonego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013 r., II CZ 165/12, LEX nr 1314402).

W konsekwencji, w świetle okoliczności powołanych przez pełnomocnika powoda w niniejszej sprawie (zwiększony nakład pracy związany m.in. z koniecznością podejmowania czynności i odniesienia się do opinii biegłego z zakresu budownictwa, udziałem w sześciu posiedzeniach wyznaczonych na rozprawę - także w celu przesłuchania ośmiu świadków, stron oraz biegłego, a wreszcie także skomplikowany charakter samej sprawy, w której przedmiotem oceny możliwości kontynuacji robót w zestawieniu z treścią dokumentacji projektowej – w zakresie obliczenia nośności konstrukcji – zob. uzasadnienie wyroku – k. 803 v. - 804 i 806 akt) z pewnością uzasadnione było, czego nie dostrzegł Sąd pierwszej instancji, zwiększenie zasądzonej opłaty za czynności radcy prawnego do wysokości dwukrotności stawki minimalnej, tj. do kwoty 7.200 zł (zob. np. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 grudnia 2013 r., III AUz 392/13, KSAG 2015, nr 1, poz. 317-322, a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2011r., II CZ 126/11, LEX nr 1147753). Podstawę takiego rozstrzygnięcia stanowiły przepisy § 2 pkt 5 w zw. z § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn.: Dz.U. 2018, poz. 265). Zauważyć przy tym trzeba, że pozwany ostatecznie nie kwestionował w tym zakresie stanowiska powoda, nie odniósł się bowiem do jego zażalenia.

Mając powyższe okoliczności na względzie, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Wyjaśnić należy, że skoro przedmiotem zaskarżenia były wyłącznie koszty postępowania to ich wartość, a nie wartość przedmiotu sporu w sprawie, stanowić musiała postawę dla ustalenia wysokości kosztów postępowania zażaleniowego (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZP 23/12, OSNC 2013, nr 1, poz. 4). Na koszty należne z tego tytułu powodowi złożyły się : opłata od zażalenia (36 zł) i koszty zastępstwa w postępowaniu zażaleniowym (225 zł).